Nr 251

av herr Hermansson m. fl.
om bistånd till den provisoriska koalitionsregeringen i Laos.

I april 1974 bildades den provisoriska koalitionsregeringen i Laos i överensstämmelse med Vientianeavtalet om Laos den 21 februari 1973 och tilllämpningsprotokollet den 14 september 1973. I landets båda högsta organ, koalitionsregeringen och det nationella rådet, är antalet medlemmar lika från vientianesidan och från de patriotiska krafterna (patriotiska fronten och neutralisterna).

Vientianeavtalet och bildandet av den provisoriska koalitionsregeringen hade föregåtts av tre decennier av befrielsekrig – mot de franska kolonialisterna, de japanska ockupationstrupperna och USA-imperialismen. Trots massiva insatser av USA och stora styrkor av legosoldater från Thailand förlorade Vientianesidan snabbt terräng de sista åren av kriget och behärskade när Vientianeavtalet undertecknades högst 20 procent av landets yta.

USA:s insats i Laos karakteriserades redan i mitten av 1960-talet som "historiens största jultomteoperation". USA betalade helt alla Vientianesidans militära utgifter, och korruptionen bland det ledande skiktet i Vientiane betraktades som om möjligt ännu mera flagrant än korruptionen i Saigon.

I skarp kontrast till förhållandena inom det USA-behärskade området stod utvecklingen i den befriade zonen. Trots att denna zon under de nästan nio år som bombningarna varade, 1964–1973, beräknas ha tagit emot tre miljoner ton av bomber och all bebyggelse raderats ut, har befolkningen där haft en fungerande administration som sökt sörja för dess elementära behov under de mest besvärliga betingelser. En delegation från Vietnamhjälpen och Svenska kommittén för Vietnam, Laos och Cambodja kunde under ett besök i provinsen Sam Neua i den befriade zonen i januari 1974 konstatera att där fanns ett stort lärarseminarium, ett centralsjukhus med ett hundratal kliniska vårdplatser, ett tryckeri, verkstäder och t. o. m. ett varuhus, allt inrymt i stora bergrum sprängda av yrkesskickliga stenarbetare.

De svåra transportförhållandena i detta svårtillgängliga och glest befolkade område var en fördel för befrielserörelsen under de många åren av väpnad kamp men är givetvis en nackdel i och med att återuppbyggnads- och utvecklingsfasen har inletts. Dessutom är freden ännu inte definitivt säkrad. I flera tal, bl. a. till 29-årsminnet av Laos oberoendeförklaring (den 12 oktober 1945), har befrielserörelsens ledare sedan tre decennier, prins Souphanouvong, vädjat till världens folk och regeringar om fortsatt stöd om USA-imperialismens provokationer i Laos.

För freden och utvecklingen i Laos är det utomordentligt viktigt att de patriotiska krafterna får allt tänkbart stöd. Vi har med tillfredsställelse noterat att en delegation från den provisoriska nationella koalitionsregeringen i Laos besökte Stockholm den 18–20 november 1974 på inbjudan av svenska regeringen och att ett humanitärt bistånd om 10 milj. kr. lämnas under innevarande budgetår med inriktning på de grupper och områden som drabbats hårdast av kriget. Detta är i överensstämmelse med de krav vi tidigare ställt. Vi noterar också att regeringen i årets budgetproposition förutser en utvidgning av det svenska biståndet när erfarenheter har vunnits av det samarbete som nu inletts.

Med hänsyn till det utomordentligt stora hjälpbehovet i den befriade zonen vill vi yrka på en kraftig uppräkning av biståndet redan nu.

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen under III huvudtiteln C 2 (prop. 1975:1, bilaga 5) anvisar 50 milj. kr. till koalitionsregeringen i Laos med inriktning på de grupper och områden som drabbats hårdast av kriget.

Stockholm den 20 januari 1975

C.-H. HERMANSSON (vpk)

NILS BERNDTSON (vpk) EIVOR MARKLUND (vpk)

GUSTAV LORENTZON (vpk) BERTIL MÅBRINK (vpk)

LARS WERNER (vpk) JOHN TAKMAN (vpk)

i Tyresö